

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 12.

Indult Bétsből, Pénteken, Augustus' 8-dikán, 1828.

B é t s.

A' Tsászár és Tsászárné O Felsegek a' közelebb mult Hétfői Bádeni nyári mulatásokat elhagyván Bétsbe jöttek, innen pedig más nap Weinzirol nevű Familiai jószágokba utaztak.

Hadi Tudósítások.

Az Odeszszai Ujság kiadta Gróf Paskevits Generálisnak Hadi jelentését, mellyben Kars várának megvétele ék-ként adatik elő:

„Orosz zászlók lobognak Kars várának falain, mellyet erőszakkal 's rárohánás által ma reggeli nyolcz órakerget-tünk meg. Beszántolván magát az ellenség a' város mellett egy halmon, láttuk, hogy valameddig azt a' tetőt el nem foglaljuk, addig a' várost és várat ostromolni jó móddal nem lehet. Ehez képest a' mi vitéz seregeink rajtok mentek 's az ellenséget, ámbár magát hatalmasan oltalmazta, 's a' mi seregosztályunkat számmal is felyülhaladta, a' sántzból kiver-vén a' külső városokba kergette. Ott már a' neki hevült győzödelmes nép, élvén a' jó alkalmatossággal a' városba is be-rontott 's annak hármas falait megmászta. A' várvédő ellenségnek egy része a' fellegrvárba futott, a' melly igen erős; de látván a' mi győzödelmünket, a' benne lévő őrizet, annyira elvesztette bá-

torságát, hogy magát megadta, mellynek száma öt ezer emberből állott; azon 2250 emberen kívül, kiket a' vár ostromlása közben fogságba ejtettünk. A' foglyok között van, Mehmed Janin három lófarkú Basa, Vali Aga a' lovas-ság vezére, és sok más Tisztek.

Az ostrom három óranyi ideig tartott. A' sántzok és külső városok terítve vannak holt testekkel. Az ellenség veszteségei közt együtt 2000 emberre megy. A' lovas-ság közül, kik az őrizet közé tartoztak 3000-en keresztül vágta magokat, a' mi lovas osztályaink között 's a' hegyekbe vették magokat. A' várvédő őrizet száma 11,000 emberből állott. A' mi veszteségünk holtakban, egy fő tisztből és 53 altisztekből 's köz emberekből áll; megsebesítettek; egy Főtiszt: 13 altiszt, és 216 köz-legény. — A' várban 151 ágyút és mozsáragyút találtunk, 53 zászlót, nagy számú hadi szereket, és mindensféle fegyvereket, ezenkívül egy lisztel megrakott magazinum juta kezünkbe.“

„Kars egy az Ásiai Török országi legnevezetesebb 's legerősebb városok közül; mellynek bástyáit 151 ágyúk oltalmazták minden felől. A' környéke kősziklás, és ez a' várnak rendes ostromlását, valamint a' benne lévő számos őrizet is nem kevésbé hátráltatta.

Orosz Ország.

A' Tsászar Gróf Wittgensteint a' Sz. András Rende gyémánt tizimjével ajándékozta meg. — Azon Tsászari kegyelem-levélben, mellyet Május 3 kán Ó Felsege a' Kálmuk néphez botsátott, a' Láma vallását követő Kalmukoknak teljes Vallásbeli szabadság adatik.

Nagy Britannia.

(Folytatása a' Jul. 16-diki Úlésnek a' Felső Házban.)

A' Külső Minister leülvén, Lord Goderich (a' volt első Minister) állott fel, a' ki a' Motiót hasonlóképpen ellenzette. Nemtalált szókat azon boszszonkodásnak kifejezésére, mellyel a' Portugalliai történeteket veszi, de tagadta, hogy Angliának jussa volna Portugallia belső dolgaiba avatkozni; tagadta, hogy Anglia kötelezté volna magát valaha a' Constitutiónak, — mellyet most D. Miguel leröntött, — oltalmazására. A' Constitutiót D. Pedro küldte Brasiliából Portugalliába; és abban csak annyi része volt Anglának mint a' Rhinai Tsászarnak. — A' Keleti dolgokra nézve azt állította, hogy a' Ministerium most is úgy gondolkozik, mint a' feljebbi időkben, midőn a' Görög ország sorsa elhatározására alkudozásba ereszkedett Orosz Országgal; a' mint ez megtetszik azon útasításokból, mellyek Hertzeg Wellingtonnak (a' ki ekkor e' végre Sz. Pétervárába Követségbe küldetett) adattak. Anglia békességet akart. Orosz Ország háborút kívánt, mellynek egyik tzelja Görög Ország szabaddátétele volt. Anglia, hogy a' háborút megakadályoztassa, magát közbe vetette, 's háború nélkül igyekezte Görög Ország felszabadulását kivinni. Így lett a' Sz. Pétervári Protokollum, 's később a' Londoni Tractatus. Ha ezek nem lettek volna; Orosz Ország már ré-

gen hadat izent volna a' Portának, mellynek kimenetele nem kis gondot adott volna más Országoknak. — A' mi a' mostani Ministeriumnak a' Canning éval való egybe hasonlítását illeti, arról nem akart a' Lord szóllani; a' hasonlatosságok gyűjtőletesek; de nem esmerte el, hogy Anglia tekintete és befolyása kisebbedni kezdene, ezt hozván fel erősségül: „minden Europai Országok, mi helyt megszorulnak, Angliát kérdik meg mint barátjokat, mert bíznak a' mi nagy lelkünkben, betsületes, és igazságos voltunkban“ — Hertzeg Wellington rosszszablnak tartotta a' hijjános és elégtelen Felvilágosítást a' semminél; azért is kívánta a' Motióban megnevezett Irások előmutatását más időkre elhalasztani, midőn azokat a' magok egész kiterjedésében elő lehessen terjeszteni „Miólta én — így szóllott tovább a' Hertzeg, — az Ország Politikai dolgaiban részt kezdtem venni, mellynek 14 esztendeje, tudom, hogy Anglia mindég azon volt, hogy Orosz és Török Ország közt a' békességet fentartsa. Az érdemes Lord (Holland) felette tévelyeg ha azt hiszi, hogy Anglia sőt egész Európa, magát az Orosz Tsászart sem vévén ki, a' Török birodalom leromlását óhajtja. Erre nézve, kezemnél van magának a' Tsászarnak vagy legalább a' Ministerének levele, 's tudom, hogy az Orosz Tsászar nem kívánja a' Török Birodalomnak ledülését vagy megoszlattatását. Az én érdemes Barátom (Lord Goderich) említést tett azon Útasításokról, mellyek nekem midőn Sz. Pétervárába Követségbe mentem, adattak. Ezekben nyilván ki volt téve, hogy a' békesség legyen az első Feltétel, sine qua non; 's még tsak szót se tegyek a' Görög Ország sorsa feletti alkudozásokban, ha az eszközök között háború említettik. „Ebben az esetben, így szólt az érdemes Lord

(Holland), a' Tsászar el volt ámitva, meg volt tsalva“ Én erre tsak annyit mondhatok, hogy a' Tsászar maga látta a' nekem adott Utasításokat, én magam mutattam meg Neki. „Ekkor ismét, így ítélt az érdemes Lord (Holland), fellelte együgyű embereknek kellene nekünk lenni ha azt hinnénk, hogy egy ilyen Egyesség-szerzést egy harmadikkal, a' ki azon Egyességszerzésben (melly pedig tulajdonképpen ötöt illelt) részt sem vett, erőszak nélkül el lehetne fogadtatni: „Igen, de tessék tsak Uraságtoknak egy pillantatot vetni Török's Görög Országának akkori állapotjára. Hat eszteni-dei háború után, a' Görögök a' Tengeren hatalmasabbak voltak, mint a' Törökök, a' Száraz földi seregeket Móréából egyiket a' másik után ki verték. Ez nagyon kedvező szempillantásnak látszott az Országló szék előtt a' hadakozó Felek megbékéltetésére, és egyszeremind a' háborúnak (Orosz és Török Ország közt) eltávoztatására. „De mire való volt hát, — azt kérde az érdemes Lord (Holland) — az Egyesült Hajós sereg kiküldése a' földközi tengerre, ha előre nem láttuk volna, hogy pusztá szóbeszédre nem fogadja el Török Ország a' Londoni Tractatust?“ Erre én egyebet nem mondhatok, hanem békesség volt a' főttél azon Tractatus szerzésében, békesség volt a' fő-principium most Januáriusban, midőn én az Országlószék gondjait által vettem, 's most is békességen dolgozik Anglia. Ha szinte a' közbejött háború miatt, késedelmesbben folynak is a' külső Országokkal való alkudozások. — A' Portugalliai dolgokra nézve elegendően megfeleltek az én érdemes Barátim (Lord Aberdeen és Lord Goderich) a' Motiót tévő érdemes Lordnak. Tsak ezt akarom megjegyezni, hogy addig míg meg nem tudjuk mi tévő lesz D. Pedro a' Portugallia törvényes Ki-

rállya: az Országlószék nem fogja magát a' Portugalliai dolgokba bele avatni. Most pedig kérem Uraságtokat, hogy a' kívánt Irásoknak előmutatását a' jelenvaló szempillantásban ne sürgessék. Én szavamot adom, hogy mihelyt az alkalmas idő eljön egyszerre kész lesz az Országlószék minden kívánható Felvilágosítást elő mutatni.“

Lord Amherst a' volt Indiai Helytartó Jul. 22-kén Portsmouthban megérkezett. Ezen hajó Mart. 8-kán indult el Calcuttából.

O'Connell Úr elébe, midőn Dundalk városba menne 50,000 ember ment ki. O'Connell Úr beszédet tartott hozzájuk 's az ő szavára szép rendet el oszlottak.

Jul. 25-kán Windsorban Kabinét gyűlés volt, mellyben Ő Felségének a' jóvá hagyás végett bémutatott azon Királyi beszéd, mellyel az idej Parlamentet Jul. 25-kén be fogja rekeszteni.

Az Alsó Házban Jul. 21-kén felolvastattak azon Esedező levelek, mellyek az O'Connell Úr választása ellen bényújtattak. Ezeknek tanátskozás alá való vételét elhalasztotta a' Ház August. 21-kére. Minthogy pedig már akkor el lesz oszolva a' Parlament: látni való, hogy a' Ház el akarta ítéletét a' jövő esztendőre halasztani.

Londonban egy új Universitas fog felállani Királyi Collegium név alatt. Ennek felállítására a' másik Londoni új Universitas (melly hasonlóképpen most kezd felállítatni); adott alkalmatosságot, mellyben mindenféle tudományok tanítatnak a' Hitre és Vallásra tartozókon kívül. A' Királyi Collegiumban ellenben, minden más tudományok tanítása mellett, a' főttél az ifjaknak vallásosan való nevelésében fog állani. Még alig van egy hónapja, hogy ez plánumba jött, 's

már 41,000 font sterling kész pénz 's aláírásban 35,000 f. st. gyűlt bé a' lejendő Királyi Collegiumra. Mihelyt 100,000 font st. az az, egy milliom forint készen lesz, hozzá fognak az Oskola-hely vevéshez 's annak elintézéséhez.

Manchester, Liverpool, Hull 's több más városok körül sok kárt tett egy hosszas zápor eső. A' lakosok a' felső emeletbe költöztek. A' víz néholmajd egy ölnyi magasan borította el a' föld színét. A' menykő sok lovat, juhot 's tehenet meg ütött, a' többek közt egy kutyát, melly a' gazdája lába közé bujt. A' gazdának legkissebb baja sem lett.

Jul. 25-kén Chathamból kiindult az ott fekvő Regiment Irlandiába. A' parantsolat éjtszaka jött, és az egész Várost fellármázta. Millyen váratlan jött ez a' parantsolat, meg tetszik onnan, hogy egy Kapitány abból a' Regimentből Londonból jöven vissza Chatham felé, nem győzött eléggé tsudálkozni; midőn legényjeit útban találta Gravesendnél, 's ki dugván fejét a' siető kotsiból reájok kiált: „Hová legények?“ — Ekkor tudta meg miben van a' dolog, 's maga is Chathamban dolgait hirtelen elintézvén sietett utánnok.

Portugallia.

Lisbona Jul. 12-kén. Az Anglus Consul egy írást szegeztetett ki a' Piaztzon, mellyben a' Külföldiek intetnek, hogy magokra vigyázzanak, mivel itt bátorságban nintsenek. Ezt megértvén a' Politzia Fő-Igazgatója Lima Úr, egy ellenkező Hirdetést ragasztatott ki, melyben minden Külföldiek bizonyosokká tétetnek, hogy mind személyek mind birtokok tökéletes bátorságban vagyon.

D. Miguel egy Kegyelem írást adott ki, mellyben a' Lisbonai és Oporói tömlötzőkben lévő foglyoknak kegyel-

met ígér. kivészi mindazáltal ez alól az Isten és Szentek káromlóit a' Haza árulókat, hitesegetteket, gyilkosokat, 's több egyébféle vétkeket. — Setubában vitetnek mind azon Constitutionálisok, kik zászlóikat önként elhagyták, 's ott elosztatnak széljel a' Regimentek közé. Azok pedig, kik elfogattattak Cascaesbe hordatnak.

Almeidában (ez a' város még a' Constitutionálisok kezében van) Jul. 12-kén némellyek D. Miguelt kikiáltották. E' miatt nagy lárma volt a' városban. De nem tudni mi lett a' kiemenetle. A' várost Báró Ton della tartja zárva, de még eddig meg nem vehette.

Az Anglus Újságlevelek felette gúnyolodva szóllanak a' mostani Portugalliai belső háborúról. „Nem tudja az ember mit tsudáljon jobban, — így szóll a' Morning Chronicle, — a' meggyőzött Fél okosságát e', vagy a' győzedelmek kegyelmes voltát? Még eddig mind öszve talán 5, legfeljebb 6 ember esett el, és száz vagy kétszáz sebesedett meg (t. i. mind a' két hadakozó Fél részéről); és a' helyett, hogy egymással megmérkőznének 's szerentsét próbálnának, — mint mások szoktak, — a' Portugallusok úgy intézik el a' dolgot, hogy nehéz meg mondani, kit illet a' győzedelmi koszorú. Egy ágyút elsütnek; egy Cadador (Vadász) ha elesik, vagy egynehány ember megscheseedik, — nem kell több; már megy a' fényes tudósítás az Udvarhoz. A' Lisbonai Udvari Újságban volt a' többek közt kinyomtatva egy hosszú tudósítása valamelyik Generalisnak, a' ki midőn egy rettenetes viaskodást leírna, mellyben az ellenség holtakkal és sebesekkel együtt leg alább is 22 embert vesztett; hirtelen elhagyja a' tudósítást, azzal a' jelentéssel, hogy most borotválkozni a' kell, hanem a' többit a' közelebbi Kurírtól megírja.“

Lisbonai levelek Jul. 16-dikán azt írják, hogy egy hajó kóvályog a Tájó torkolatja előtt, minden zászló nélkül, melly már több Portugalliai hajót elvett, olyanokat t. i. mellyeknek Paszsusai Don Miguel Király neve alatt adattak ki. Mitsoda Nemzet hajója legyen, még eddig nem tudatik, minthogy zászlót nem függeszt ki.

Frantzia Ország.

Jul. 23-kán a Fő Rendek Házában Gróf Daru fel olvasta az 1826-ki Országos Számadásokról szóló törvényjavallást, mellyben tsupán a Hadi Ministeri Osztálynál (az úgy nevezett Svajtzer gárda és a Gendarmerie egy részének elbotsáttatása által) 17 milliom Fr. kíméltetik meg. — A' Követek Háza a' Budgettal, nevezetesen a' Tengeri Minister Osztályával foglalatoskodott. — Lyon, Havre, és Nantes Városokban Jul. 20-kán (és így akkor nap a' mikor itt Bétsben) dühös forgó-szél volt, és sok kárt tett.

Bosnyák Ország.

A' Bosnyák Országi pártütésről ezek a' bővebb és hiteles tudósítások: Parantsolatot vévén Abdul Rahman Basa ezen Ország Kormányozója Konstantinápolyból, hogy 40 ezer Bosnyákokkal, részszerént a' Drina felé induljon meg, és ott a' Szerbusokat szemmel tartsa, részszerént Szervián keresztül Widdinhez menjen: tudtokra adatta a' táborbeli tisztelknek, hogy a' Török Tsászári Ferman Jun. 20-dikán a' Serajevói nagy Metsethen fel fogna olvastatni, a' hol annak meghallására meg jelenjenek. De az Alvezérek kérték a' Basát, hogy a' parantsolatot a' táborban olvastatná fel, hogy így a' Szullánnak hozzájokintézt szavait a' táborban lévő hadi nép

is hallhatná. Arra is kérték a' Basát, hogy a' Fermán felolvasatásán személyesen maga is jelen lenne. Ez a' Basa előtt gyanúsnak tetszván, maga helyett egy Bimbasit küldött ki a' táborba egy hirdető Pappal együtt. A' Bimbasi kiindulását a' várból ágyú lövések jelentették, a' ki Abdul-Rahman Basának testörző seregétől körül vétetve a' táborban egész pompával jelenék meg. Felolvasatván a' Fermán, az egész tábori nép átkozódásokra fakada a' Szultán és Abdul-Rahmán Basa ellen, kit ha zaárulónak neveztek. Erre több felől tüzet adott a' katonaság a' Bimbasira és a' Fermán hirdetőre kik azonnal halva lerogytak. Ekkor a' Basa Testörzői a' pártütökre tüzelni kezdenek, de rossz kimenetellel, mert nagy erő menvén rajtok, hatvanon közülök tsak hamar elesetek 's vissza húzták magokat. Most már az egész tábor megindult a' vár ellen, melly abban a' vélekedésben volt, hogy maga a' Basa esett el a' tábor előtt. A' Basa megértvén mi történt, a' vár kapuit azonnal bezáratta, és így egész nap tartott az ágyúzás és apróbb fegyverekből a' tüzelés a' várból és a' várra, úgy hogy a' két részről egy néhány százan estek el. Öt nap mulva alkura léptek a' pártütők a' Basával, melly szerént az Travnikba tartozott elmenni, 's magát arra kötelezni, hogy az Országot ezentúl, ennek régi törvényei szerént fogja kormányozni. — Mihelyt ezen történetet a' Bosnyák seregek kik Belgrádba, Szabátsba, Usitzába és Szokolba a' tavasszal segítségül küldettek, meghallották; elhagyván azon várakat, hazájok felé útnak indultak. Elérvén a' Boszniai határt, a' Drina vizét, itt Mehmed-Basa ellenek ment, 's őket a' visszatérésre akarta kényszeríteni. De egy részek éjjel a' vízen általkelvén a' Basa táborára ütöttek 's attól egynéhány ágyút elvet-

tek. Más nap újra tsatára kelt a' dolog közöttök, úgy hogy a' két részről egynehány százan elestek. Mehmed Basa tsakugyan erőt vett a' pártosokon annyiban, hogy őket a' Drinán általverte. De azon helyekből tovább mind eddig nem mentek.

Elegyes Dolgok.

Az Új Times nevű Londoni Újságban, a' mint írják, Sandalha Generális:eként világosítja meg azt a' tsudálatos történetet, hogy Oportó városa, mellynek lakosai Don Pedro jussainak hív oltalmazói voltak, olly hirtelen Don Miguelhez hajlott. Minekutánna Don Miguel Oportó városát a' tenger felől bészarta; 's ezen elzárását a' kikötőhelynek Anglia is kihirdettette, által látták az Oportói lakosok, hogy ők mind a' tenger felől, mind a' szárazon egészen elrekesztettek; a' mi pedig még többet tett, azon kihirdetésben, mellyet Anglia e' felől kiadott, ollyan kifejezések fordultak elő; mellyekből méltán lehetett gyanítani, hogy N. Britannia nem fogja magát Don Pedro mellett közbe vetni. — Oportói legújabb levelek szerint attól felmost már ott a' nép leginkább, hogy Don Miguel nagy adót fog a' városra vetni.

A' Párisi Monitör már hivatalosan jelenti, hogy Móreába bizonyos számú Frantzia hadi sereg küldését a' Kormány szék meghatározta, 's az ahoz kinevezett főbb Tiszteket is előszámlálja, kik Maison Generális Fővezérsége alatt fognak szolgálni; a' ki General Stábjával együtt Aug. 5-dikén szándékozott Postán Toulonba elutazni.

Konstántzinápolyi levelek szerint a' Porta a' Hollandiai Követ által feleletet vett Corfuból; Gróf Guilleminottól ki ott Frantzia Követ volt,

és mostanában a' Porta által meghívatott, hogy oda térne vissza. A' válasz nem úgy üttött ki, mint a' Diván reményelte, mellyen a' Porta nem kevésse megütközött. Erre a' Nagyvezérnél még az nap hosszas tanátskozás tartatott, mellyre Tziaduch-Basa is meghívatott, ki az Akermanni alkudozásokban teljes hatalmú Követséget viselt. — Hasonló meghívás küldetett a' volt Anglus Követhez is Stradford-Canning Úrhoz, de a' kitől még eddig válasz nem jött. Különös bizodalmat helyhezletti a' Porta, a' mostani Anglus Ministériumba, noha ennek intézetei arraöket nem adhatnak. — Arra a' kemény parantsolatra, hogy Konstántzinápolyból minden nem familiás Görögök kiköltözzenek, egy Várnai szomorú történet adott okot. Ott t. i. a' Görögök elvádoltattak a' Kormányzó Basa előtt, hogy házaikban fegyvereket rejtegetnek, 's mihelyt az Oroszok közelítnének azok mellett fegyverre fognának kelni. Erre a' Basa minden Görög házakat körül vételett 's fellutattatott, de azokban semmi féle fegyverket nem találtak. Mind e' mellett is a' Görögök házaikból kihurtzoltattak 's többnyire felkontzoltattak, ámbár a' Várnai előkelő Törökök a' Basa kegyetlenségének elene szegezték magokat, kik azután a' történt dolog eránt a' Portánál is panaszt tettek. Az olta Várnába más Basa rendeltetett Kormányzó vezérnek.

A' Törökök természeti tulajdonságait, erköltsét és szokásait így írja le egy Európai Író; a' ki Konstántzinápolyban sok ideig lakott, 's a' jelenvaló környülállások miatt onnan eltávozni kentelelítettett. — „Az igaz, hogy a' Törökökben, szintűgy mint más több Népbén is egyenként véve őket, sok szép és tiszteletre méltó tulajdonságokat találhatni; de más részről azt is meg kell

vallani, hogy álltájában véve nem lehet a' népet elég fekete színnel leírni. A' Török természettel hajlandó a' kegyetlenségre, tudatlansága miatt pedig a' vak buzgóságra és babonaságra; goromba, kötelőzködő; a' bujaságra vak dühvel adja magát, és legnagyobb kedvét a' heverésben találja. Ha egy részről a' számtalan lenyakasztatások és hóhéroltatások a' hatalmaskodók kegyetlenkedésének jelei; más részről az a' vad öröm, mellyel a' nép azt szemléli, 's a' Szerailra kiaggatott sinóron függő levagdalt fülekben gyönyörködik, azt bizonyítja, hogy a' kegyetlenség közöttök nem a' hatalommal való visszaélés következése, hanem természeti bélyeg. Annyira megvakította a' vak buzgóság a' Törököket, hogy ők egyedül magokat hiszik választott népnek. Kiváltképpen megvetnek minket az aszszonyaik, és gyermekeikben a' Keresztyének ellen gyűlölséget azzal igyekezzenek támasztani, hogy előttök őket megátkoztattaknak, ebeknek 's a' t. nevezik. Többször történt rajtam, azt írja a' leíró, hogy a' külső városokban a' gyermekek és alacsony sorsú aszszonyok minden ok nélkül káromlottak és kövekkel hajigáltak. Ez előtt húsz egynehány esztendővel egy Úr, ki az Orosz Követségénél volt, engedelmet nyert arra, hogy a' S'ofia Metsetbe bemehessen. Ott vigyázatlanul a' földre talált kópni. Ezt a' Musulmánok Isten gyalázásának tartván, a' nézőt 's társait megtámadták 's rajtok több nehéz sebeket ejtettek. Babonássággok határtalan. A' varázslás és jóvendőmondás nálók olyan forma hívatál, mint nálunk az Orvosoké. — Esmertem több személyeket, kik tsak a' miált, hogy veszedelmes végek meg volt jóvendölve szerentsétlenek voltak. A' Keddét álltájában szerentsétlen napnak tartják. Akármi esék rajtok, azt tartják, hogy az Végzés, a' mit ők Kismet-nek neveznek,

's ez szüntelen szájakban forog. Ebben ők olly vakon hisznek, hogy a' miált sem a' tűzi veszedelem, sem a' pestis ellen magokat nem oltalmazzák; 's akármelyik érje őket, az mind Végzés, Kismet. Vallások tiltja, hogy kő házakat építsenek; mert az által az Istennel látatnának kikötni és vele ujjat húzni. Ha a' Török látja, hogy a' háza lángban van, így kiált fel: mind jól van, tsak a' Prófeta legyen vele megelegetve. A' Keresztyének tsak különös Tsászári engedelem mellett építhetnek magoknak kőből házakat. Egy népnek sem volna kevesebb oka rea, mint a' Töröknek, hogy kevély legyen, és még sints nála kevélyebb nemzet. Ők minden más nemzetet megvetéssel néznek; a' honnan a' Tsászárijok eleitől fogva Koronák osztogatójának nevezte magát. Így midőn az Orosz Tsászár Moldva és Oláh Országára nézve panaszait által adatta a' Török Tsászárnak; ezt mondotta nekem egy Török nagy mérészen: tudjuk mi, miért akar Miklós a' Szultán ellen feltámadni; azért, mert Mahmud nem engedte még meg neki, hogy a' koronát fejére tehesse, A' heverésnek és bambaságnak következése nálók az, hogy a' bujaságnak mód nélkül neki adják magokat. Legnagyobb gyönyörűségeket abban találják, ha egész nap folyvást dohányozhatnak és a' Divánon heverhetnek.

Számos hibáik mellett azomban, több jeles természeti tulajdonságaik is vannak. Legjelesebb azok között az egyenesség és szavatartás. Tolvajt, haramiját látni nálók, már ez nagy ritkaság. Óráját, pénzes erszényét, ha az ember valahol ott felejt, azt a' Török megörzi és visszaadja. A' vendégszeretés és jóltéviség a' Töröknek természete. — Az a' mély tisztelet mellyel a' Szultán, a' Muszti, a' többi Papok és Barátok eránt viseltetnek határtalan.

Magyar Ország.

Nagy-Szöllősről. — Folyó esztendő Julius 15 dik napján ezen T. Ns. Ugocsa Vármegyében, Méltóságos Garánszeghi Géczy István Udvari Tanácsos és Referendárius Úr, mint ezen Ns. Megye Fő-Ispányi Helytartója, Tiszti újítást tartott, melly pompára több Tettes Ns. Vármegyék fenyves Deputációi megjelenvén, ezek között a Szathmári Megyés Püspök Ő Nagysága is. Tisztelt Fő Ispányi Helytartó Úr Ő Nagysága a Rendekhez fontos magyar Beszédet intézett, melly Beszédre felállott Első Al-Ispányunk, Szirmai Kálos Bertalan Úr, 's által adván a Petsétet Ő Nagyságának, Hivataláról végképpen lemondott, és meg köszönvén a Rendeknek eránta mutatott kegyességeket, a Vmgyétől elbúcsúzott, 's magát kandidáltatni sem kívánta. — Erre viszont Hetei Pap Károly, mint ezen Ns. megye volt első V. Notáriusa, tásnos Beszédjével a Magistrátus nevében Hivatalok folytatásáról lemondott.

A' Tisztválasztás elkezdődvén, a' Státusok' örömeire felkiáltás által Első Al-Ispánynak, Méltóságos Bárány Perényi Gábor Úr Ő Nagysága választott; Második Al-Ispánynak pedig T. Ujhelyi Ujhelyi Sándor Úr; Fő-Jegyzőnek Dancz József; Első V. Notáriusnak Homoród-Szentpáli Szentpály László; Tisztelethöl való Al-Jegyzőknek: Nagy Enyedi Egrý János, Tisza Ujhe-

Iyi Ujhelyi Ferentz, és Vajai Vay Károly; — Fő Fiscalisnak Nagyiday Ferentz; V. Fiscalisnak Hetei Pap Károly; Betsületbeli Ügyvédeknek kinevezettek Fekete Ferentz, Osváth Ferentz, és Tóth Ferentz; Fő Adószedőnek Vasády Gábor; Számvevőnek Tisza-Ujhelyi Ujhelyi Agoston; Levéltárnoknak Zohon József. — Fő Szolga-Biráknak: Tisza Ujhelyi Ujhelyi Norbert, és Adorjányi Rátonyi Péter; Al Szolga-Biráknak: Székely Albert, Morvai László, és Ujhelyi József Üti-Bízatos Sz. Bírói rangal. Honor. Sz. Bíráknak kinevezettek Butyka Menyhárt hites Ügyvéd, és Lelovits Antal; — bátorságra ügyelő Biztosnak Osváth István; — Esküdteknek: Gulátsi Gulátsy Sándor, Dombrádi Károly, Szabó András, és Cseperi Zoltán Pál; Honorárius Esküdteknek kinevezettek: Tegze Károly, Csepei Zoltán Péter, Ujhelyi Ujhelyi János, és Horti Sándor. — Várnagynak megyhagyatott Rosi Erdélyi József.

A' pénz folyamat Augustus' 7-dikén;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligációji 92 15/16
Az 1820-béli sorsosok, 150 1/2
Az 1821-béli hasonlók, —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligációji, 45 1/2 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1058 1/2 forint Conv. Pénzben.

A' Gabonának ára; Po'sonyi mérő szerént, Válto Tzedulában.

Tiszta Búza: Kétszeres: Rozs: Árpa: Zab: Kukoritzá
Pozsonban, Aug. 1-ső nap.: 5 f. 45 kr. 5 f. — kr. 4 f. 30 kr. 2 f. 40 kr. 2 f. — kr. 5 f. 30 kr.
Besztertzén, Jun. 28-kán: 8 f. — kr. 7 f. 20 kr. 5 f. 40 kr. 4 f. 30 kr. 2 f. 30 kr. —
Mosonban, Aug. 2-kán: 5 f. 36 kr. 4 f. 18 kr. 3 f. 12 kr. 2 f. 18 kr. 2 f. 12 kr. 3 f. 30 kr.

Szerkeztető és Kiadó Márton József, Professor. (Landstrasse Nro 65.)

Nyomatató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)